

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури виведення з ринку банку в умовах воєнного стану (реєстр. № 9107-1 від 30.03.2023) (далі – проект Закону), поданий народними депутатами України Д. Гетманцевим, Я. Железняком, О. Леоновим та іншими.

2. Завдання законопроекту

Проект Закону поданий як альтернативний до проекту Закону № 9107 від 15.03.2023, який містить аналогічні положення, що передбачають удосконалити чинне законодавство в частині запровадження можливості впливу на банки, які або власники істотної участі у яких є особами, до яких застосовано санкції, шляхом відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку, що не визначений Національним банком України системно важливим, або прийняття участі держави за пропозицією Національного банку України про виведення з ринку системно важливого банку, у разі застосування до банку або власника істотної участі у ньому санкції з метою забезпечення стабільності банківської системи в умовах воєнного стану, а також захисту прав та інтересів вкладників та інших кредиторів системно важливого банку.

Водночас проектом Закону вносяться уточнення положень стосовно дій державних органів та установ, що здійснюють повноваження під час виведення з ринку системно важливого банку, аналогічні з тими, що вони здійснюють/виконують/проводять/вживають при виведенні неплатоспроможного банку з ринку, у тому числі за участю держави, а також процедури призначення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) керівників банку протягом процедури виведення системно важливого банку з ринку за участю держави та обов'язку депозитарних установ, які здійснюють облік прав на акції системно важливого банку, надавати на запит Фонду виписки з рахунку (рахунків) у цінних паперах власників цінних паперів щодо акцій цього системно важливого банку, для укладення Фондом договору купівлі-продажу акцій такого банку.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

За інформацією суб'єкта законодавчої ініціативи, реалізація положень проекту Закону у разі його прийняття не призведе до додаткових видатків з Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

За інформацією суб'єкта законодавчої ініціативи, реалізація положень проекту Закону не впливатиме на показники видаткової частини Державного бюджету України.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009E0E2F00448AA100](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [16.03.2022 15:14:12](#) по [16.03.2024 15:14:12](#)

Міністерство фінансів України

14010-01-3/9513 від 07.04.2023

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Враховуючи, що за інформацією суб'єкта законодавчої ініціативи реалізація проекту Закону не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України, пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у поточному та наступних бюджетних періодах відсутні.

Водночас слід зазначити, що з початком війни кредитна діяльність банків суттєво уповільнилась та існують ризики збитків за кредитами через погіршення якості кредитного портфеля, у зв'язку з чим банки вимушені формувати значні обсяги резервів, що у свою чергу суттєво позначається на рівні прибутковості та капіталу банків.

У зв'язку з цим, у разі набуття державою у власність системно важливого банку, у подальшому, внаслідок реалізації зазначених ризиків, такий банк може потенційно потребувати додаткової капіталізації. Наразі обсяг зазначених витрат визначити неможливо.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Норми законопроекту узгоджуються та не суперечать законам, що регулюють бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Підтримується із зауваженнями.

Проектом Закону доповнюються розділ VII Прикінцевих положень Закону України «Про банки і банківську діяльність» новим пунктом такого змісту: «Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, у разі застосування до банку та/або до будь-якого власника (власників) істотної участі у ньому санкцій іноземними державами (крім держав, що здійснили/здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України «Про оборону України»), або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або застосування санкції (санкцій) відповідно до Закону України «Про санкції», що становлять загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку та/або стабільності банківської системи через позбавлення/обмеження права особи, до якої застосовано санкції, розпоряджатись активами, **Національний банк України зобов'язаний прийняти рішення:**

про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, що не визначений Національним банком України системно важливим;

про виведення з ринку системно важливого банку. У разі прийняття такого рішення системно важливий банк виводиться з ринку відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» з урахуванням особливостей, установлених пунктом 23 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Також проектом Закону вносяться зміни до пункту 23 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», якими передбачається, що **Кабінет Міністрів України у разі виведення системно важливого банку з ринку з підстав, визначених пунктом 15 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про банки і банківську діяльність», приймає рішення про участь держави у виведенні такого банку з ринку без необхідності підтвердження Радою з фінансової стабільності наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи та обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України (абзац двадцять перший пункту 3 частини 5 Розділу I проекту Закону).**

Водночас Положенням «Про Раду з фінансової стабільності», затвердженим Указом Президента України від 24 березня 2015 року № 170/2015, визначено, що Рада з фінансової стабільності відповідно до покладених на неї завдань виявляє, аналізує, здійснює оцінку та моніторинг поточних та потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз та системних ризиків для фінансової системи держави; здійснює **підготовку рекомендацій щодо мінімізації системних ризиків, які загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи держави.**

Разом з тим, пунктом 23 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» передбачено, що **Кабінет Міністрів України розглядає відповідну пропозицію Національного банку України та не пізніше наступного дня після її отримання приймає рішення про участь держави у виведенні системно важливого банку з ринку або про відмову від такої участі.**

При цьому Кабінет Міністрів України приймає рішення на підставі пропозиції Національного банку України про участь держави у виведенні системно важливого банку з ринку, **забезпечуючи стабільність банківської в умовах воєнного стану**, а також захист прав та інтересів вкладників та інших кредиторів системно важливого банку.

Враховуючи вищезазначене, вважаємо за необхідне, щоб зазначене рішення Кабінету Міністрів України приймалось на підставі рішення Ради фінансової стабільності. Тому в абзаці двадцять першому пункту 3 частини 5 Розділу I проекту Закону слова «без необхідності» замінити словами «на підставі».

**Заступник Міністра з питань
європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК